

HMYZOŽRAVCI

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Jarmila Hájková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz; ISSN 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

HMYZOŽRAVCI

**Drobní savci s délkou těla do 20 cm.
Živí se hmyzem a drobnými obratlovci.
Orientují se především pomocí hmatu
a čichu.**

Základní znaky hmyzožravců:

- 1. Obratlovci se stálou tělesnou teplotou.**
- 2. Jsou odděleného pohlaví a vždy dochází k vnitřnímu oplození.**
- 3. Rodí živá mláďata, která sají mateřské mléko.**
- 4. Mají velký počet (26–48) špičatých a tvarově podobných zoubků.**
- 5. Dýchají plícemi.**
- 6. Srdce mají rozděleno na dvě komory a dvě předsíně. Krev koluje v malém a velkém krevním oběhu.**
- 7. Jako všichni savci mají vyvinuté smyslové ústrojí a nervovou soustavu.**
- 8. Řídícím ústrojím je mozek.**
- 9. Kostí kostry mají vyplněné dřemí.**
- 10. Tělo mají pokryté srstí.**

Rozdělení hmyzožravců

1. JEŽKOVITÍ
2. KRTKOVITÍ
3. REJSKOVITÍ

JEŽKOVITÍ

Středně velký savec s většíma očima a ušními boltci, protáhlým čenichem a silnějšími končetinami.

Kůže s bodlinami je větší než tělo. Když se stočí, může si pichlavou kůži přetáhnout přes hlavu.

Je to všežravec, ale především vyhledává hmyz, slimáky, žížaly a myši.

Potravu vyhledává čichem.

JEŽEK ZÁPADNÍ

**Jako většina ježkovitých
ve dne odpočívá
v hnízdě vystlaném
trávou a v noci je aktivní
(funění, dupání).**

**Má výborně
vyvinutý čich.**

**Při ohrožení se stočí
do koule, aby tak
přečkal nebezpečí.**

Velmi dobře plave i šplhá.

**Zimu přečkává
v zimním spánku.**

JEŽEK VÝCHODNÍ

**Ježek
východní
se stejně
jako ježek
západní
vyskytuje
na téměř
celém
území ČR.**

JEŽEK UŠATÝ

**Ježek ušatý
se vyskytuje
v okolí
Kaspického
moře.
Jeho
znakem jsou
výrazné
ušní boltce.**

JEŽEK PUSTINNÝ

Ježek pustinný žije na severu Afriky. Den tráví v mělké noře a v noci vychází za potravou. Podobně jako většina pouštních savců má speciálně uzpůsobené ledviny, takže vydrží velmi dlouho bez vody.

JEŽEK BĚLOBŘICHÝ

Ježek bělobřichý žije v oblasti od Senegalu až po Súdán a Zambii.

JEŽEK JIHOAFRICKÝ

**Ježek jihoafrický
žije v jižní
části Afriky.
Přizpůsobuje se
mnohým
prostředím
– savany, skály,
zahrady,
ale poušti
se vyhýbá.**

JEŽEK ALŽÍRSKÝ

**Ježek alžírský
se vyskytuje
na pobřeží
Středozemního
moře.
Velice se
podobá
ježku západnímu.
Je jen menší
a světlejší.**

OPAKOVÁNÍ

Pokud jsi pozorně četl a pozoroval, dokážeš odpovědět na tyto otázky:

- 1. Čím se ježkovití živí především?**
- 2. Jsou ježci všežravci?**
- 3. Který ze smyslů slouží ježkům k vyhledávání potravy?**
- 4. Kdy jsou ježci aktivní?**
- 5. Které dva druhy ježků žijí u nás ve volné přírodě?**
- 6. Který ze smyslů má ježek nejvyvinutější?**
- 7. Umí ježek západní plavat?**
- 8. Jak se jmenuje ježek, který má výrazné ušní boltce?**
- 9. Jak ježci přečkávají zimu?**

KONTROLA

1. Čím se ježkovití živí především?

Především hmyzem, larvami a drobnými obratlovci.

2. Jsou ježci všežravci?

Ano.

3. Který ze smyslů slouží ježkům k vyhledávání potravy?

Čich.

4. Kdy jsou ježci aktivní?

V noci.

5. Které dva druhy ježků žijí u nás ve volné přírodě?

Ježek západní a ježek východní.

KONTROLA

6. Který ze smyslů má ježek nejvyvinutější?
Čich.
7. Umí ježek západní plavat?
Umí.
8. Jak se jmenuje ježek, který má výrazné ušní boltce?
Ježek ušatý.
9. Jak ježci přečkávají zimu?
V zimním spánku.

KRTKOVITÍ

Krtci žijí v podzemních chodbách, které si vyhrabávají svými velkými tlapami, které mají tvar rýče.

Živí se bezobratlými živočichy, které vyhledávají pomocí sluchu a čichu.

Žerou především žížaly, které loví ve svých chodbách.

Mají velmi slabý zrak, rozeznávají jen rozdíl mezi světlem a tmou. Malá očka mají zakrytá kožeshinou.

KRTEK OBECNÝ

Nejznámějším
zástupcem
krtkovitých je
krtek obecný.
Žije i na území ČR.
Toto zvířátko
inspirovalo
výtvarníka
Zdeňka Milera
k vytvoření
animované
postavičky.

KRTEK HVĚZDONOSÝ

**Žije v podzemí v blízkosti sladké vody a vydává se také přímo do vody.
Je vynikající plavec. Je o něco delší než krtek obecný.
Vyskytuje se na východě USA a v Kanadě.**

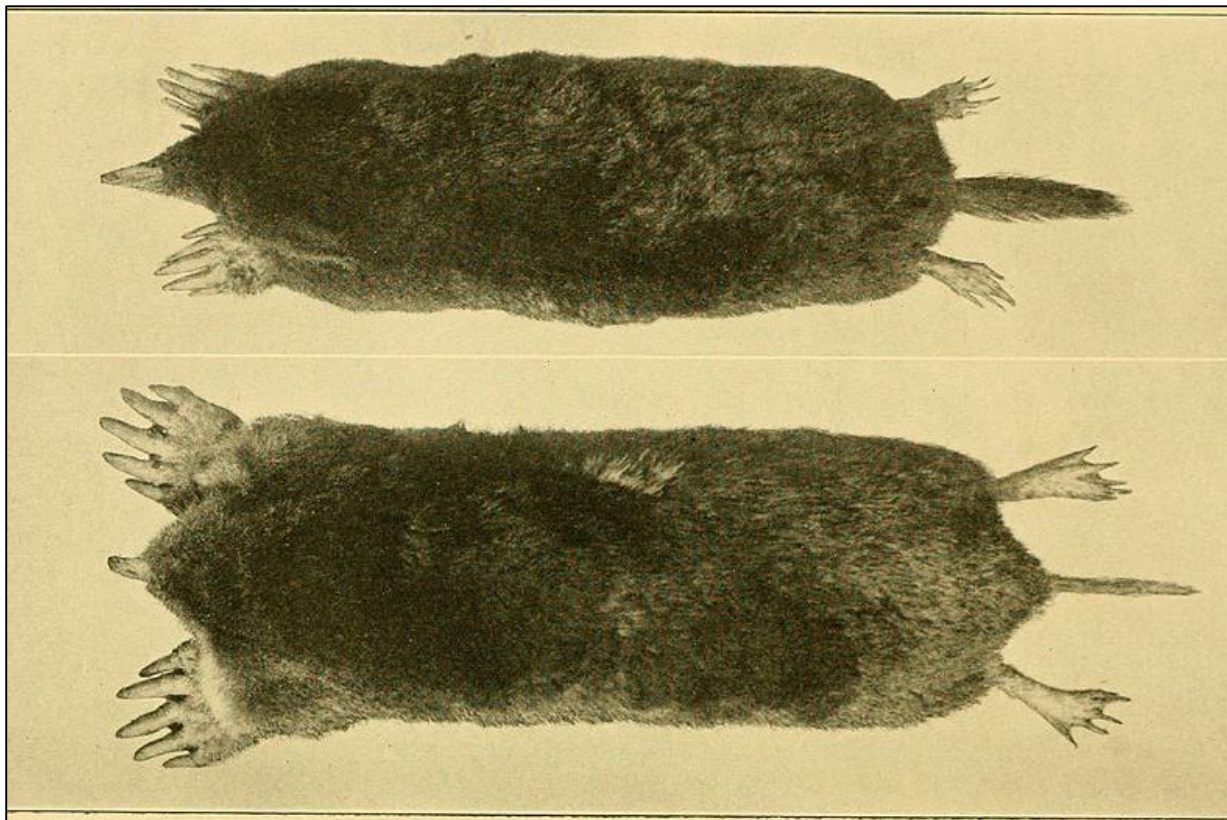
KRTEK VÝCHODOAMERICKÝ

**Krtek
východoamerický
je jeden
z hojnějších
amerických
krteků.**

KRTEK BĚLOHLAVÝ

Žije v Severní Americe. Obývá výhradně suchá místa.

OPAKOVÁNÍ

Pokud jsi pozorně četl a pozoroval, dokážeš odpovědět na tyto otázky:

- 1. Čím se živí krtek obecný?**
- 2. Pomocí kterých smyslů krtkovití vyhledávají potravu?**
- 3. Jak dobře krtkovití vidí?**
- 4. Kde žije krtek obecný?**

KONTROLA

1. Čím se živí krtek obecný?

Živí se bezobratlými živočichy, především žížalami.

2. Pomocí kterých smyslů krtkovití vyhledávají potravu?

Pomocí sluchu a čichu.

3. Jak dobře krtkovití vidí?

Vidí špatně. Rozeznávají jen rozdíl mezi světlem a tmou.

4. Kde žije krtek obecný?

Žije na území ČR v podzemních chodbách, které si vyhrabává svými silnými tlapami.

REJSKOVITÍ

Rejskovití jsou považováni za nejmenší savce.

Orientují se hlavně pomocí čichu a sluchu.

Jsou aktivní především v noci.

Své úkryty si vyhledávají pod zemí.

Jejich potravou jsou hlavně drobní bezobratlí živočichové.

Řada druhů je chráněna zákonem.

REJSEK OBECNÝ

Rejsek obecný patří k nejmenším savcům. Měří průměrně 5–8 cm bez ocásku. Živí se hlavně hmyzem, ale i slimáky, pavouky, červy a mršinami malých obratlovců.

REJSEK HORSKÝ

**Vyskytuje se především
v horských oblastech
v hustých travních
porostech, lesích,
ale i v oblastech
nad hranicí lesa.
Vyhledává vlhká
místa a jehličnaté lesy.**

REJSEK MALÝ

Rejsek malý nebo také rejsek zakrslý je nejmenším savcem v České republice, měří 4–6 cm bez ocásku.

OPAKOVÁNÍ

Pokud jsi pozorně četl a pozoroval, dokážeš odpovědět na tyto otázky:

- 1. Pomocí kterých smyslů se rejskovití orientují?**
- 2. Kdy jsou rejskovití aktivní?**
- 3. Kde si rejskovití vyhledávají své úkryty?**
- 4. Čím se rejskovití živí?**

KONTROLA

- 1. Pomocí kterých smyslů se rejskovití orientují?**
Orientují se hlavně pomocí čichu a sluchu.
- 2. Kdy jsou rejskovití aktivní?**
V noci.
- 3. Kde si rejskovití vyhledávají své úkryty?**
Úkryty si vyhledávají pod zemí.
- 4. Čím se rejskovití živí?**
Živí se hlavně drobnými bezobratlými živočichy.

Použité zdroje:

Gibe [cit. 2019-3-9]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Igel.JPG>

George Chernilevsky [cit. 2019-3-9]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Erinaceus_roumanicus_2013_G5.jpg?uselang=cs

Yuriy75 [cit. 2019-3-9]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hemiechinus_auritus;Baikonur_02.jpg

Max Korostischeveski [cit. 2019-3-9]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Yezhik.jpg>

Pius Mahimbi [cit. 2019-3-10]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Southern_African_Hedgehog_Atelerix_frontalis_\(6870692019\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Southern_African_Hedgehog_Atelerix_frontalis_(6870692019).jpg)

Pueri Michał Klimont [cit. 2019-3-10]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Atelerix_albiventris_young.jpg

Conselleria de Medi Ambient i Mobilitat, Govern des Illes Balears [cit. 2019-3-10]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Atelerix_algirus.jpg

Zoph [cit. 2019-3-10]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:European_mole_animal.jpg

US National Parks Service [cit. 2019-3-10]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Condylura.jpg>

Internet Archive Book Images [cit. 2019-3-10]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Annual_report_of_the_New_Jersey_State_Museum_\(1907\)_ \(19365394025\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Annual_report_of_the_New_Jersey_State_Museum_(1907)_ (19365394025).jpg)

Kenneth Catania, Vanderbilt University [cit. 2019-3-9]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:ScalopusAquaticus.jpg>

Manuel R. [cit. 2019-3-10]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sorex_araneus2.JPG

Dodoni [cit. 2019-3-10]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sorex_alpinus-cropped.jpg

Importé sur Commons par Salix. Sur Flickr par Polandeze [cit. 2019-3-10]. Dostupné pod licencí Public Domain na WWW:

<https://translate.google.cz/#view=home&op=translate&sl=auto&tl=cs&text=Import%C3%A9%20sur%20Commons%20par%20Salix.%20Sur%20Flickr%20par%20Polandeze>